

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**ИНСТИТУЦИЈА ОМБУДСМЕНА ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ**

ЗА 2016. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-07-16-1-696/17

Сарајево, јуни 2017. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	4
II	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ	6
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ.....	7
1.	Увод	7
2.	Реализација ранијих препорука	7
3.	Систем интерних контрола.....	7
4.	Буџет и извјештавање	9
5.	Извршење буџета	9
6.	Биланс стања.....	9
7.	Јавне набавке	10
8.	Коментари	10
	Прилози.....	11

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Институције омбудсмена за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Институција омбудсмена)** за 2016. годину који обухватају: биланс стања, преглед прихода, примитака и финансирања, преглед расхода и издатака из буџета, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Институције омбудсмена одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји Институције омбудсмена не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу одабира ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

---

¹ У складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине, Канцеларија за ревизију у оквиру финансијске ревизије проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Институције омбудсмена приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2016. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Институције омбудсмена, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима којима се Институције омбудсмена руководи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Институције омбудсмена је такође одговорно да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године осигурало намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.² Поред наведене одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Институције омбудсмена, према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да осигуравају основ за наше мишљење.

---

² Нови ISSAI 4000 је усвојен у децембру 2016. године и замјењује раније ISSAI 4000, 4100 и 4200.

Мишљење

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Институције омбудсмена за 2016. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Сарајево, 30.06.2017. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцена предмета ревизије.

Критеријуми за ревизију:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину;
- Закон о финансирању институција БиХ;
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти;
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС);
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ;
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Законом о заштити потрошача у БиХ³ успостављен је Омбудсмен за заштиту потрошача у БиХ као независна институција чији је циљ - задатак унапређење доброг и ефикасног провођења политике заштите потрошача у БиХ. Омбудсмен доноси статут и правила рада Институције омбудсмена, уз сагласност Савјета министара БиХ и одговоран је за трошење буџетских средстава и законитост рада.

Обавезе омбудсмена су да пружа информације о правима и обавезама потрошача и даје подршку удружењима потрошача у њиховим активностима; истражује активности на тржишту усмјерене према потрошачу по службеној дужности или трагом жалби и координира своје активности са ентитетским тржишним инспекцијама; доноси одлуке и предузима друге мјере у случајевима притужби потрошача или кршења добрих пословних обичаја; предлаже и иницира рјешавање потрошачких спорова примјеном механизма за алтернативно рјешавање спорова; предлаже Савјету за заштиту потрошача БиХ и Савјету министара БиХ потребна побољшања Закона о заштити потрошача те доприноси усмјеравању и ефикасности политике у подручју заштите потрошача.

Институцијом омбудсмена руководи омбудсмен којег именује Савјет министара БиХ на мандат од пет година, са могућношћу једног реизбора. Институција омбудсмена има својство правног лица са сједиштем у Мостару.

2. Реализација ранијих препорука

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Институције омбудсмена за 2015. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење. У Извјештају су дате препоруке које се односе на даље унапређења система финансијског управљања и предузимање потребних радњи прије искњижавања имовине из пословних књига.

Институција омбудсмена је доставила информацију о предузетим активностима на реализацији препорука датих у ревизорском извјештају за 2015. годину. Увидом у предузете активности, те освртом на реализацију датих препорука, утврдили смо да је **у току реализација** слједећих препорука:

- Предузете су активности на даљем успостављању система финансијског управљања,
- Раније расходована опрема је уништена на еколошки прихватљив начин, али је по попису за 2016. годину расходована опрема у потпуности искњижена са конта опреме, без исказивања на средствима ван употребе.

3. Систем интерних контрола

Институција омбудсмена је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

---

³ Службени гласник БиХ, број 25/06

Организација и руковођење:

Унутрашња организација и начин рада Институције омбудсмена утврђени су Правилником о унутрашњој организацији којим је уређено да омбудсмену у раду помажу три помоћника. Важећи Правилник о систематизацији усаглашен је са одлукама Савјета министара о начелима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ и разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ⁴, а сагласност на исти је у 2015. години дао Савјет министара БиХ. Правилником је систематизовано 8 радних мјеста, од којих је једно именовано лице (омбудсмен), три руководећа државна службеника (помоћници омбудсмена), два државна службеника и два запосленика, и два приправника.

Због потребе природе и обима посла, направљен је нови приједлог правилника који је, након прибављених мишљења надлежних институција, упућен у процедуру разматрања и усвајања. До окончања ревизије за 2016. годину Савјет министара БиХ није разматрао достављени приједлог.

Финансијско управљање и контрола:

Институција омбудсмена је наставила са активностима на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансирању институција БиХ, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. У току године именована је особа задужена за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле и процеса управљања ризицима, именована је радна група за финансијско управљање и контролу и утврђени су задаци које је потребно реализовати. У јануару 2017. године је донесен Акциони план за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле у коме су утврђене мјере по свакој компоненти COSO модела, носиоци и рокови за реализацију.

Институција омбудсмена је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2016. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

Препоручујемо наставак активности на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са захтјевима утврђеним у документима који регулишу ову област.

Интерна ревизија:

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁵ и Одлуци о критеријима за успоставу јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁶, интерну ревизију у Институцији омбудсмена треба да врши јединица интерне ревизије при Министарству спољне трговине и економских односа БиХ. У току 2016. године није вршена интерна ревизија Институције омбудсмена.

---

⁴ Службени гласник БиХ, број 30/13

⁵ Службени гласник БиХ, број 27/08, 32/12

⁶ Службени гласник БиХ, број 49/12

4. Буџет и извјештавање

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2016. годину⁷ Институцији омбудсмена су одобрена средства у износу од 369.000 КМ.

У децембру је одобрено реструктурисање расхода којим су одобрена средства за капиталне издатке у износу од 4.300 КМ, уз умањење средстава за текуће издатке.

Институција омбудсмена је сачинила и доставила Годишњи финансијски извјештај за 2016. годину надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

Извјештај о раду за 2016. годину Институције омбудсмена достављен је Савјету министара БиХ у марту 2017. године, након проведених јавних консултација у периоду 16.02.-06.03.2017. године. Савјет министара БиХ разматрао је и усвојио достављени Извјештај о раду на сједници одржаној 12.04.2017. године.

5. Извршење буџета

У Годишњем извјештају Институције омбудсмена за 2016. годину, исказани су расходи у износу од 352.357 КМ, што у односу на одобрени буџет представља остварење од 95 %.

Најзначајнији издаци релизовани из буџетских средстава односе се на бруто плате и накнаде (275.279 КМ), накнаде трошкова запослених (28.532 КМ), набавку материјала (9.092 КМ) и уговорене и друге услуге (13.967 КМ).

Преглед расхода буџета приказан је у Табели I у прилогу извјештаја.

Бруто плате и накнаде из плата исказане су у износу од 275.279 КМ и односе се на нето плате (158.732 КМ) и порезе и доприносе (116.548 КМ) за просјечан број од 8 запослених.

Накнаде трошкова запослених износе 28.532 КМ, а значајније се односе на топли оброк (10.452 КМ), превоз (6.161 КМ), трошкове смјештаја (4.800 КМ), одвојени живот (2.843 КМ) и регрес (2.400 КМ).

Уговорене услуге реализоване су у износу од 13.967 КМ, од чега се значајније односе на услуге штампања (5.745 КМ) и уговоре о дјелу (нето износ 3.700 КМ).

6. Биланс стања

Актива Институције омбудсмена се односи на готовину, краткорочна потраживања и залихе (6.023 КМ) и стална средстава исказана по садашњој вриједности (41.115 КМ). Пасива се односи на краткорочне текуће обавезе и разграничења (32.522 КМ) и изворе средстава (41.115 КМ).

---

⁷ Службени гласник БиХ број 101/15

У извјештају о попису није наведена структура потраживања и рекапитулација обавеза према добављачима са пописаним фактурама.

На основу одлуке о расходу опреме упућен је допис Министарству финансија и трезора БиХ (који врши унос у ИСФУ систем) да се изврши искњижење опреме, а исто је реализовано без исказивања на конту средстава ван употребе. *Расходована средства је потребно евидентирати на конту средства ван употребе до тренутка продаје, даровања, другог начина отуђења или уништења.*

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу извјештаја.

7. Јавне набавке

Планом набавки из јануара 2016. године планирани су поступци набавки роба и услуга путем директног споразума. У току године проведени су планирани поступци набавке, а након одобреног реструктурисања средстава извршена је набавка компјутерске опреме.

8. Коментари

Институција омбудсмена није у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2016. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја.

Вођа тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Фатима Механовић, с.р.

Аднан Мухаремагић, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета

Драгољуб Ковинчић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2016. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2016. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2016. годину

Назив институције: Институција омбудсмена за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	369.000	-4.300	364.700	348.220	95
Бруто плате и накнаде	278.000		278.000	275.279	99
Накнаде трошкова запослених	32.000		32.000	28.532	89
Путни трошкови	5.000		5.000	4.746	95
Издаци телефонских и пошт.услуга	9.000		9.000	7.813	87
Издаци за енергију и ком.услуге			0		
Набавка материјала	10.000	-400	9.600	9.092	95
Издаци за услуге превоза и горива	8.000	-2.800	5.200	4.249	82
Унајмљивање имовине и опреме			0		
Издаци за текуће одржавање	4.000		4.000	3.699	92
Издаци за осигурање	2.000	-1.100	900	843	94
Уговорене и друге посебне услуге	21.000		21.000	13.967	67
2. Капитални издаци	0	4.300	4.300	4.137	96
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме		4.300	4.300	4.137	96
Набавка осталих сталних средстава			0		
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
			0		
5. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
Укупно (1+2+3+4+5)	369.000	0	369.000	352.357	95

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 28.02.2017. године.

Омбудсмен
Драган Доко

Биланс стања на дан 31.12.2016. године

Назив институције: Институција омбудсмена за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини

Табела II

Опис	31.12.2015.	31.12.2016.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	5.772	6.023	104
Новчана средства	219	470	215
Краткорочна потраживања	5.553	5.553	100
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	48.034	41.115	86
Стална средства	95.865	92.190	96
Исправка вриједности	47.831	51.075	107
Неотписана вриједност сталних средстава	48.034	41.115	86
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	53.806	47.139	88

3. Краткорочне обавезе и разграничења	36.228	32.522	90
Краткорочне текуће обавезе	11.423	7.448	65
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	24.805	25.074	101
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења			
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	48.034	41.115	86
Извори средстава	48.034	41.115	86
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	84.262	73.637	87
------------------------------	---------------	---------------	-----------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило дана _____ 2017. године

Омбудсмен
Драган Доко

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Институције омбудсмена за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини** (у даљем тексту: Институција омбудсмена) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2016. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15 и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину (Службени гласник БиХ број 101/15) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Институције омбудсмена.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, _____

Омбудсмен

Драган Доко